

6. Fiskalni tokovi i politika

U Q1 je ostvaren konsolidovani fiskalni suficit od 11,2 mlrd. dinara (0,9% kvartalnog BDP-a), usled daljeg solidnog rasta javnih prihoda (i poreskih i neporeskih), koji je bio nešto brži (8,3%) od rasta javnih rashoda (6,8%). Poreski prihodi su u Q1 zabeležili znatan rast (6,8%), što je posledica rasta gotovo svih vrsta poreskih prihoda, osim prihoda od akciza, pri čemu je najveći relativni rast zabeležen po osnovu poreza na dobit preduzeća. Rast poreskih prihoda se uglavnom može objasniti kretanjem odgovarajućih poreskih osnovica, osim kod PDV-a, gde je rast prihoda bio brži, što može predstavljati posledicu namernog prebacivanja dela prihoda od strane države, iz prethodne u tekuću godinu. Snažan rast prihoda od poreza na dobit delimično se može objasniti rastom neto dobiti privrede (pre oporezivanja), kao i efektom niske osnovice, budući da je u 2018. godini rast prihoda od ovog poreza bio sporiji od očekivanog, imajući u vidu dinamiku profitabilnosti. Na strani javnih rashoda povećanje je zabeleženo kod svih vrsta rashoda, a najveći relativni rast ostvaren je kod subvencija i kapitalnih rashoda. Rashodi na penzije i plate rastu brže od privredne aktivnosti, što se ocenjuje kao neadekvatno. Ostvareni fiskalni rezultat u Q1 veći je od planiranog za oko 20 mlrd. dinara. Ukoliko se ovakvi trendovi nastave, Srbija bi u 2019. mogla ponovo da ostvari suficit od 0,5-1% BDP-a. U uslovima sporog rasta privrede, optimalno bi bilo voditi politiku fiskalnog deficita od oko 0,5% BDP-a. Fiskalni prostor od oko 1% BDP-a bi, pre svega, trebalo iskoristiti za povećanje ulaganja u infrastrukturu i smanjenje fiskalnog opterećenja rada. Javni dug na kraju Q1 iznosio je 23,4 mlrd. evra (oko 54% BDP-a), što je za oko 380 miliona evra više u odnosu na kraj 2018. godine, pre svega usled zaduživanja države radi otplate dugova koji uskoro dospevaju. Ukoliko se postojeća kretanja nastave, javni dug bi krajem godine mogao da iznosi oko 50% BDP-a.

Fiskalne tendencije i makroekonomske implikacije

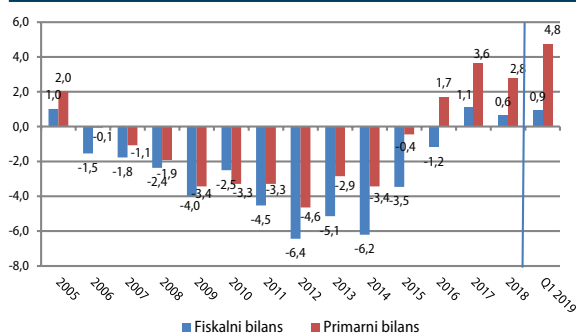
U Q1 ostvaren fiskalni suficit od 11,2 mlrd. dinara (0,9% BDP-a)...

...što je više u odnosu na plan za 20 mlrd. dinara

U Q1 je nastavljen međugodišnji rast javnih prihoda kao i javnih rashoda, pri čemu je rast prihoda bio nešto brži, tako da je ostvaren konsolidovani fiskalni suficit od 11,2 mlrd. dinara (0,9% kvartalnog BDP-a). Kada se isključe rashodi kamata, primarni suficit je iznosio oko 57,4 mlrd. dinara (oko 4,8% kvartalnog BDP-a).

Polazeći od uobičajene unutargodišnje dinamike javnih prihoda i javnih rashoda u prethodnim godinama, te od plana za 2019. i realizacije u periodu januar–mart, procenjuje se da je fiskalni rezultat ostvaren u Q1 veći od planiranog za oko 20 mlrd. dinara. To je posledica, pre svega, bolje realizacije javnih prihoda u odnosu na plan, kako poreskih, tako i neporeskih. U prvom kvartalu ostvarena je veća naplata po osnovu gotovo svih vrsta poreza, pri čemu je pozitivno odstupanje u odnosu na plan posebno izraženo kod poreza na dobit preduzeća. S druge strane,

Grafikon T6-1. Srbija: Konsolidovani fiskalni bilans i primarni bilans (% BDP)

Izvor: Obračun QM-a

i javni rashodi su u Q1 realizovani u većem iznosu u odnosu na očekivanu dinamiku, pri čemu je najveće odstupanje ostvareno kod otplate kamata i kapitalnih rashoda. Osim toga, u nastavku godine će biti i vanrednih izdataka po osnovu subvencija države za rešavanje pitanja zaduženih u švajcarskim francima, od oko 11 mlrd. dinara. Usvajanje zakona kojim se privatni valutni rizici, kolektivizuju, tj. finansiraju na teret svih poreskih obveznika se ocenjuje kao ekonomski i etički neopravdano, budući da se na taj način nagrađuje rizično, a kažnjava oprezno ponašanje.

Javni prihodi u Q1 ubrzavaju rast

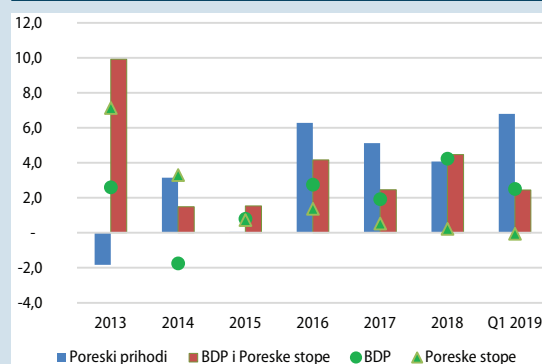
Javni prihodi su u Q1 2019. nastavili realan međugodišnji rast, koji je iznosio 8,3%, što predstavlja nastavak trenda ubrzanja rasta iz prethodnih kvartala. U prilog tome govori i podatak da je u Q1 ostvaren realan desezonirani rast javnih prihoda i u odnosu na prethodni kvartal (za 3,3%), što predstavlja posledicu rasta i poreskih i neporeskih prihoda.¹

Sve vrste poreskih prihoda, osim po osnovu akciza, beleže rast

U Q1 je nastavljen trend ubrzanja međugodišnjeg realnog rasta poreskih prihoda, tako da su oni u tom periodu bili realno veći za 6,8% u odnosu na isti period prošle godine, a znatan rast (od 3,2%) je ostvaren i u odnosu na prethodni kvartal. Na dinamiku ukupnih poreskih prihoda u Q1 dominantno je uticao snažan međugodišnji rast prihoda od PDV (za 13,9%) i poreza na dobit preduzeća (za 41,8%), ali i doprinosa (za 4,3%), poreza na dohodak građana (za 8,3%) i carina (za 6%). Prihodi od akciza su, pak, u Q1 zabeležili međugodišnji pad (za 11,4%). Unutargodišnja dinamika prihoda od akciza je često pod uticajem vanrednih i specifičnih faktora, zbog čega se o trendovima može zaključivati tek nakon uzimanja u obzir podataka za duži vremenski period. Dinamika prihoda od PDV se može delimično objasniti kretanjem potrošnje. Ipak, dvocifrena stopa međugodišnjeg rasta prihoda od PDV, ostvarena u Q1, usledila je nakon njihovog realnog pada u Q4, što može sugerisati da je krajem godine došlo i do namernog prebacivanja dela prihoda iz prethodne u narednu kalendarsku godinu, budući da je procenjeno da će fiskalni bilans u 2018. izvesno biti pozitivan. Kretanje prihoda od carina može se objasniti snažnim rastom uvoza, čiji efekti su delimično umanjeni usled realne aprecijacije kursa dinara. Snažan rast prihoda od poreza na dobit predstavlja, između ostalog, posledica je rasta profitabilnosti privrede u 2018. godini (vidi: Osvrt), ali i efekta niske osnovice, budući da je u 2018. godini rast prihoda od poreza na dobit bio sporiji od očekivanog, imajući u vidu profitabilnost privrede u

Okvir 1. Kretanje sive ekonomije u Srbiji

Solidna naplata poreskih prihoda, koja je u pojedinim periodima bila i iznad plana, može predstavljati posledicu bržeg rasta relevantnih poreskih osnovica (dohodaka, dobiti, potrošnje i sl.), povećanja poreskih stopa ili suzbijanja sive ekonomije. Uz nepromenjene poreske stope i konstantan nivo sive ekonomije, dinamika poreskih prihoda bi trebalo da odgovara dinamici poreskih osnovica.* U 2016. i 2017. poreski prihodi u Srbiji su realno rasli brže od kumulativnog rasta poreskih osnovica, dok su poreske stope bile uglavnom stabilne, što moglo da predstavlja signal smanjenja sive ekonomije. Taj trend je u 2018. godini zaustavljen, budući da je realni rast poreskih prihoda bio približan rastu osnovica i stopa, tako se ocenjuje da u prošloj godini nije došlo do daljeg napretka u suzbijanju sive ekonomije, već da je ona stagnirala. U prvom kvartalu 2019. rast poreskih prihoda je bio brži od promene osnovica i stopa, ali je za ocenu dinamike sive ekonomije potrebno u obzir uzeti i podatke za naredne kvartale, s obzirom na specifičnost sezonske dinamike nekih vrsta poreskih prihoda.

Grafikon T6-2. Stope rasta poreskih prihoda, BDP i prosečnih poreskih stopa (u %)

Izvor: Obračun autora

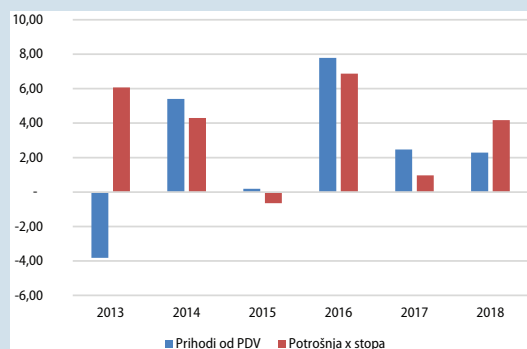
Efikasnost naplate najznačajnijih vrsta poreza (PDV, doprinosa i poreza na zarade) je slična dinamici efikasnosti naplate ukupnih poreskih prihoda. Prihodi od PDV su u 2018. realno rasli sporije od rasta potrošnje, pri čemu su poreske stope bile konstantne, što bi ukazivalo da je došlo do pada efikasnosti naplate, na šta ukazuje i kretanje koeficijenta C-efikasnosti. Ipak, procenjuje se da to predstavlja posledicu i prebacivanja dela poreskih prihoda iz 2018. u 2019. godinu, što bi moglo da znači da je efikasnost naplate PDV u 2018. bila na približno istom nivou kao i u 2017.

Kada je reč o porezima i doprinosima koji se plaćaju na zaradu, procenjuje se da je

* Videti detaljnije u: Arsić, M., Randelović, S. i N. Altiparmakov (2019) *Gde je nestala siva ekonomija?*. Ekonomske ideje i praksa, br. 31.

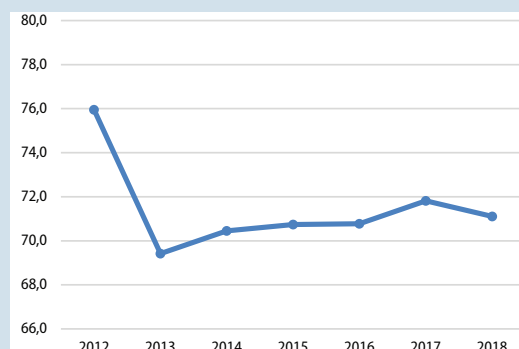
¹ Stope realnog rasta svih varijabli u odnosu na prethodni kvartal tekuće godine izračunate su na bazi desezoniranih podataka.

Grafikon T6-3. Stope realnog rasta prihoda od PDV, potrošnje i poreskih stopa

Izvor: Obračun autora

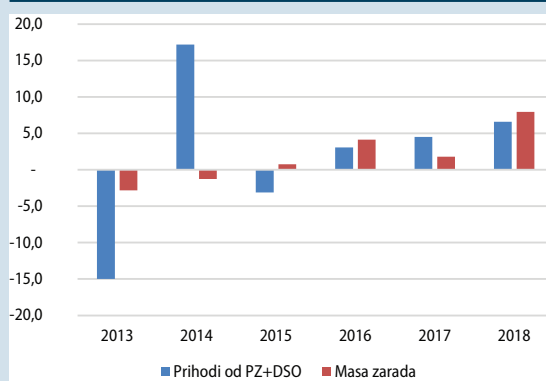
Grafikon T6-4. C-efikasnost naplate PDV-a

Izvor: Obračun autora

efikasnost naplate u 2018. godini stagnirala, budući da je realan rast prihoda tek nešto manji od rasta mase zarada, pri čemu je u 2018. došlo i do osetnijeg povećanja neoporezivog dela zarade, što je negativno uticalo na kretanje poreskih prihoda.

Grafikon T6-5. Stope realnog rasta prihoda od poreza na zarade i doprinosa, mase zarada i poreskih stopa

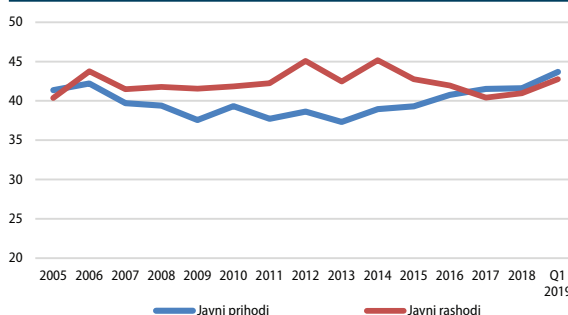
Izvor: Obračun autora

Izostanak daljeg napretka u suzbijanju sive ekonomije, iako je ona i dalje relativno visoka, predstavlja posledicu odsustva odlučnosti Vlade da se na sistemski način pristupi unapređenju efikasnosti naplate poreza, kroz reformu inspeksijskih službi, te tolerancije države na pojedine pojavne oblike sive ekonomije. Osim toga, negativni trendovi u pogledu poverenja u državu i kvalitet javnih usluga, te često nagrađivanje onih koji ne poštuju opšta pravila (kroz poreske amnestije, vanredne subvencije, kao u slučaju zaduženih u švajcarskim francima i sl.) takođe negativno utiče na spremnost obveznika da obaveze prema državi izmiruju na vreme i u potpunosti.

2017. godini. Dinamika prihoda od poreza na dohodak i doprinosa uglavnom se može objasniti kretanjem formalne zaposlenosti i zarada.

U Q1 nastavljen rast neporeskih prihoda

Grafikon T6-6. Srbija: Konsolidovani javni prihodi i javni rashodi (% BDP)

Izvor: Obračun QM-a na osnovu podataka MF

U Q1 je ostvaren i veliki međugodišnji realan rast neporeskih prihoda (za 19,9%), što je konzistentno sa velikim rastom i u odnosu na prethodni kvartal (za 5%).² Od ukupno 64,4 mlrd. dinara neporeskih prihoda, ostvarenih u Q1, oko 9,4 mlrd. se odnosi na naplaćene dividende, i to pre svega od Narodne banke Srbije (9,3 mlrd. dinara). Fiskalnom strategijom za 2019. godinu predviđeno je smanjenje neporeskih prihoda za oko 15% (sa 5,1% BDP-a, na 4,3% BDP-a). Da bi taj rezultat bio ostvaren, potrebno je da država postepeno odustaje od politike agresivne naplate dividendi i time oslobodi sredstva za investicije javnih i državnih preduzeća.

² Prilivi po osnovu koncesione naknade ostvareni su u aprilu 2019, od čega je 2,5 mlrd. dinara iskazano kao neporeski prihoda, a 42,2 mlrd. kao priliv po osnovu izvora finansiranja („ispod crte“), te se stoga rast neporeskih prihoda u Q1 ne može pripisati ovoj transakciji.

Javni rashodi – i tekući i kapitalni, rastu

U Q1 je došlo i do ubrzanja rasta javnih rashoda, koji su realno međugodišnje povećani za 6,8% u odnosu na isti period prethodne godine. Snažan rast rashoda je zabeležen i u odnosu na prethodni kvartal (za 4%). Rast je zabeležen po osnovu svih kategorija rashoda, pri čemu je najveći relativni rast ostvaren po osnovu subvencija (26,4%) i kapitalnih rashoda (22,2%), koji su u Q1 iznosili oko 3% BDP-a. Rast kapitalnih rashoda u Q1 predstavlja nastavak trenda iz prethodna tri kvartala, što se ocenjuje kao povoljno u meri u kojoj predstavlja posledicu većih ulaganja u infrastrukturu. Budući da je uglavnom reč o nabavci opreme iz inostranstva, rast kapitalnih rashoda u Q1 neće imati značajnije pozitivne efekte na rast privrede. Rashodi na zaposlene i na penzije, kao dve bilansno najznačajnije kategorije javnih rashoda, u Q1 su zabeležili osetan međugodišnji rast (za 4,3% i 6,6% respektivno), što je posledica pre svega povećanja nominalnih zarada i penzija početkom godine. Realni rast rashoda na zaposlene i penzije je u Q1 bio iznad gornje granice održivog, budući da je bio brži od rasta privredne aktivnosti.

Okvir 2: Politika zarada i zapošljavanja u javnom sektoru i politika penzija

U 2018. godini ukupni izdaci na zaposlene i na penzije (9,3% BDP-a i 10,4% BDP-a) konvergirali su ka dugoročno održivom nivou, iako su ovi izdaci u Srbiji i dalje nešto veći u odnosu na prosečan iznos uporedivih evropskih zemalja iz Centralne i Istočne Evrope. Da bi na tom nivou bili i održani, rast ukupnih izdataka na plate i penzije u narednom periodu ne bi trebalo da bude veći od rasta BDP-a. S tim u vezi, neophodno je da se uvede praksa povećanja plata i penzija jednom godišnje (na početku godine), po unapred utvrđenim kriterijumima, te odustajanje od prakse najavljanja vanrednih povećanja primanja već početkom godine, za šta naročito veliki rizik postoji u predizbornom periodu. U pogledu indeksiranja zarada, neophodno je uvođenje principa „ista plata za isti posao“, kroz primenu platnih razreda, kao i uvođenje pravila koje bi dovelo do toga da rast zarada ne bude brži od rasta privredne aktivnosti, dok je za indeksaciju penzija opravdana upotreba tzv. „švajcarske formule“, koja je najavljena prilikom poslednje posete delegacije MMF-a. Eventualni vanredni fiskalni prostor, koji bi nastao boljom naplatom javnih prihoda, ne bi trebalo koristiti za vanredno povećanje plata i penzija, već za produktivne izdatke - u infrastrukturu, obrazovanje i nauku.

Osim toga, na ukupne rashode, pored visine plata i penzija, utiče i broj zaposlenih odnosno penzionera. Primena politike zamrzavanja zapošljavanja u prethodnih gotovo pet godina imala je ograničene efekte na ukupan broj zaposlenih u javnom sektoru, koji je u tom periodu smanjen za manje od 30 hiljada, iako je broj onih koji su prirodnim odlivom napustili radno mesto bio višestruko veći. Istovremeno, primena ovog pravila dovela je do centralizacije odlučivanja o zapošljavanju, na nivou Komisije Vlade RS. To ukazuje da je efektivno došlo do povećanja prostora za zloupotrebe, pre svega u smislu partijskog zapošljavanja u javnom sektoru. Shodno tome, u narednom periodu bi trebalo ukinuti opštu zabranu zapošljavanja u javnom sektoru i preći na sistemsko uređenje politike zapošljavanja po sektorima, na osnovu objektivno definisanih parametara i kriterijuma, pri čemu bi se na nivou centralne države pratilo poštovanje propisanih kvota. U pogledu penzijskog osiguranja, potrebno je nastaviti sa primenom postojećih pravila, uključujući i primenu penala za prevremeno penzionisanje. S tim u vezi, potrebno je učiniti veće napore u pravcu pojašnjenja razloga za primenu ovih penala i njihove ekonomske i etičke opravdanosti, kako bi se u budućnosti smanjio pritisak za njihovo ukidanje, koji će biti izražen naročito po isteku aranžmana sa MMF-om.

Slični trendovi nastavljeni su i u aprilu, kada su javni prihodi zabeležili međugodišnji rast od 6,1%, usled rasta i poreskih i neporeskih prihoda. U tom mesecu je došlo i do daljeg ubrzanja rasta rashoda, za oko 10%. Shodno tome, u aprilu je ostvaren konsolidovani fiskalni deficit od 3,5 mlrd. dinara.

Fiskalna politika nije u skladu sa stanjem privrede

Rast privrede Srbije je, kada se isključi uticaj jednokratnih faktora (poljoprivreda, energetika) u 2018. godini bio umeren, dok je u Q1 2019. došlo do dodatnog usporavanja, tako da je prema dosadašnjim rezultatima, privreda Srbije u tekućoj godini među najsporije rastućim u regionu (videti: *Privredna aktivnost*). Iako je zbog promene strukture rashoda došlo do povećanja ekspanzivnosti fiskalne politike, vođenje politike fiskalnog suficita u uslovima tromog rasta privrede se ocenjuje kao neadekvatno. Imajući u vidu dinamiku privredne aktivnosti i stanje u javnim finansijama, opšti okvir za vođenje fiskalne politike bi trebalo da podrazumeva fiskalni

Fiskalni prostor od oko 1% BDP iskoristiti za ulaganja u infrastrukturu, obrazovanje i nauku, te za fiskalno rasterećenja zarada

deficit od oko 0,5% BDP-a, uz promene strukture javne potrošnje, od tekućih ka produktivnim izdacima. Ako se trendovi ostvareni u Q1 nastave, u 2019. godini će verovatno biti ostvaren konsolidovani fiskalni suficit od oko 0,5-1% BDP-a.

Budući da će stopa rasta biti umerena (približna potencijalnoj), ciklično prilagođeni suficit će biti približan stvarnom. To znači da u Srbiji postoji fiskalni prostor od oko 1% BDP-a, koji je moguće iskoristiti za primenu diskrecionih mera fiskalne politike. U cilju podizanja potencijalne stope privrednog rasta, opravdano je taj fiskalni prostor iskoristiti pre svega za osetnije povećanje ulaganja u infrastrukturu (putnu, železničku, ekološku), kao i u obrazovanje i nauku, uz unapređenje kriterijuma za raspodelu sredstava. Osim toga, deo fiskalnog prostora bi trebalo iskoristiti i za dalje smanjenje fiskalnog opterećenja rada.

Analiza kretanja javnog duga

Javni dug na kraju Q1 iznosio je 23,4 mlrd. evra (54% BDP-a)...

Na kraju Q1 2019. godine javni dug Srbije iznosio je 23,4 mlrd. evra (54% BDP), a uključujući i negarantovani dug lokalnih zajednica, oko 54,9% BDP-a, što je za oko 380 miliona evra više nego na kraju 2018. Relativni rast javnog duga u toku Q1 (za oko 0,2% BDP-a) bio je sporiji od rasta apsolutnog nivoa duga, zbog blagog rasta BDP-a, kao i usled realne aprecijacije kursa dinara.

Dug porastao za 380 mil. evra usled zaduživanja radi otplate dugova koji uskoro dospevaju

Do rasta javnog duga u Q1 došlo je pre svega po osnovu zaduživanja države u inostranstvu, radi formiranja rezervi neophodnih za otplatu dugova koji dospevaju u narednom periodu. Istovremeno, nastavljen je trend blagog opadanja indirektnog duga (za oko 20 mil. evra), budući da nije bilo potrebe za znatnijim zaduživanjem javnih i državnih preduzeća, uz garanciju države.

Tabela T6-7. Srbija: Javni dug¹ 2000-2019. (mlrd. dinara)

	2000	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Q1 2019
I. Ukupne direktne obaveze	14,2	7,9	8,5	10,5	12,4	15,1	17,3	20,2	22,4	22,7	21,4	21,5	21,9
Unutrašnji dug	4,1	3,2	4,1	4,6	5,1	6,5	7,0	8,2	9,1	8,8	9,1	9,4	9,5
Spoljni dug	10,1	4,7	4,4	5,9	7,2	8,6	10,2	12,0	13,4	13,9	12,4	12,1	12,4
II. Indirektne obaveze	-	0,9	1,4	1,7	2,1	2,6	2,81	2,5	2,4	2,1	1,8	1,5	1,5
III. Javni dug (I+II+III)	14,2	8,8	9,8	12,2	14,5	17,7	20,1	22,8	24,8	24,8	23,2	23,0	23,4
Javni dug/BDP (QM)²	169,3%	28,3%	32,8%	41,9%	44,4%	56,1%	55,9%	66,2%	70,0%	68,0%	57,8%	53,8%	54,0%

1) Prema Zakonu o javnom dugu, javni dug obuhvata dug Republike koji nastaje po osnovu ugovora koji zaključi Republika, po osnovu hartija od vrednosti, po osnovu ugovora, odnosno sporazuma kojim su reprogramirane obaveze koje je Republika preuzela po ranije zaključenim ugovorima, kao i emitovanjem hartijama od vrednosti po posebnim zakonima, dug Republike koji nastaje po osnovu date garancije Republike ili po osnovu neposrednog preuzimanja obaveze u svojstvu dužnika za isplatu duga po osnovu date garancije, odnosno po osnovu kontragarancije koju daje Republika, dug lokalne vlasti za koje je Republika dala garanciju.

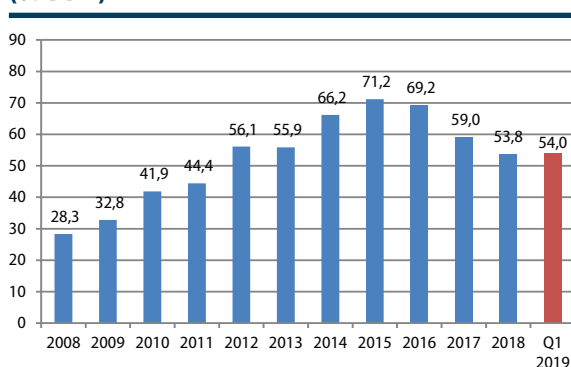
2) Procena Ministarstva finansija Republike Srbije

3) Procena QM (Kao osnov za poređenje koristi se suma nominalnog BDP u tekućem i u prethodna tri kvartala). Iznos ne uključuje negarantovani dug lokalnih samouprava

Izvor: Obračun QM-a na osnovu podataka MF

Realna aprecijacija kursa blago uticala na smanjenje duga

Grafikon T 6-8. Kretanje javnog duga Srbije (% BDP)

Izvor: Obračun QM-a³

Javni dug do kraja godine bi mogao da iznosi oko 50% BDP-a

U toku Q1 2019. kurs dinara prema evru je realno aprecirao za 1,7%, a u odnosu na američki dolar je realno približno stagnirao, tako da je ukupno posmatrano, promena kursa uticala na blago smanjenje duga u ovom periodu. Ipak, realna aprecijacija kursa se negativno odražava na budući rast privrede, što može dugoročno negativno da utiče na održivost duga.³

Ukoliko ne bude većih realnih oscilacija kursa, te fiskalni suficit bude iznosio između 0,5% i 1% BDP-a, rast privrede bude iznosio oko 3%, a prilivi od koncesione naknade i privatizacije (npr. Komercijalne banke) budu

iskorišćeni za otplatu starih dugova koji uskoro dospevaju, javni dug bi na kraju godine mogao da

³ Uključujući i negarantovani dug lokalnih zajednica

iznosi oko 50% BDP-a. Ukoliko se pak budu nastavili aprecijacioni trendovi, nivo duga na kraju godine bi mogao da bude i nešto niži.

Prilozi

Prilog 1. Srbija: konsolidovani bilans sektora države, 2010-2019. (mlrd. dinara)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018				2019	
									Q1	Q2	Q3	Q4	Q1-Q4	Q1
I UKUPNI PRIHODI	1.278,4	1.362,6	1.472,1	1.538,1	1.620,8	1.694,8	1.842,7	1.973,4	473,8	526,9	536,9	567,7	2.105,3	525,4
1. Tekući prihodi	1.215,7	1.297,9	1.393,8	1.461,3	1.540,8	1.687,6	1.833,3	1.964,9	472,5	525,1	534,3	558,7	2.090,6	523,8
Poreski prihodi	1.056,5	1.131,0	1.225,9	1.296,4	1.369,9	1.463,6	1.585,8	1.717,9	420,0	456,4	465,3	480,5	1.822,2	459,4
Porez na dohodak	139,1	150,8	35,3	156,1	146,5	146,8	155,1	167,9	40,1	40,6	48,2	50,5	179,4	44,5
Porez na dobit	32,6	37,8	54,8	60,7	72,7	62,7	80,4	111,8	22,9	44,6	22,9	22,1	112,5	33,3
PDV	319,4	342,4	367,5	380,6	409,6	416,1	453,5	479,3	110,3	125,6	139,7	124,2	499,8	128,7
Akizice	152,4	170,9	181,1	204,8	212,5	235,8	265,6	279,9	76,9	62,2	71,5	79,4	290,0	69,8
Carine	44,3	38,8	35,8	32,5	31,2	33,3	36,4	39,7	10,0	10,4	10,9	12,4	43,6	10,8
Doprinosi	323,0	346,6	378,9	418,3	440,3	505,7	527,5	71,9	142,5	153,5	153,8	170,0	619,7	1,6
Ostali poreski prihodi	46,0	43,5	42,6	43,5	57,3	63,3	67,3	567,4	17,2	19,5	18,4	22,1	77,1	20,1
Neporeski prihodi	159,2	36,9	37,9	34,9	170,9	224,0	247,5	247,0	52,4	68,7	69,1	78,2	268,4	64,4
II UKUPNI RASHODI	-1.419,5	-1.526,1	-1.717,3	-1.750,2	-1.878,9	-1.844,0	-1.899,7	1.921,1	470,1	496,8	515,5	590,7	2.073,0	514,1
1. Tekući rashodi	-1.224,8	-1.324,8	-1.479,9	-1.549,8	-1.628,0	-1.696,6	-1.717,9	1.745,3	434,8	451,6	453,9	507,0	1.847,2	475,0
Rashodi za zaposlene	-308,1	-342,5	-374,7	-392,7	-388,6	-419,2	-417,7	426,3	116,0	117,4	115,9	119,6	468,8	123,9
Kupovina roba i usluga	-202,5	-23,3	-235,7	-236,9	-256,8	-257,6	-283,6	301,6	66,4	85,0	82,6	109,3	343,4	72,3
Otplata kamata	-34,2	-44,8	-68,2	-94,5	-115,2	-129,9	-131,6	121,2	42,0	22,1	30,8	13,7	108,6	46,1
Subvencije	-77,9	-80,5	-111,5	-101,2	-117,0	-134,7	-112,7	113,3	17,9	29,0	23,0	39,7	109,7	23,2
Socijalni transferi	-579,2	-609,0	-652,5	-687,6	-696,8	-710,0	-716,8	720,1	180,3	182,8	181,8	201,0	746,0	194,5
od čega: penzije ⁵⁾	-394,0	-422,8	-473,7	-498,0	-508,1	-490,2	-494,2	497,8	128,6	130,2	129,6	136,9	525,2	140,3
Ostali tekući rashodi	-22,9	-31,7	-37,4	-36,9	-53,7	-45,3	-55,6	62,7	12,1	15,3	19,7	23,7	70,8	15,0
2. Kapitalni rashodi ⁶⁾	-105,1	-111,1	-126,3	-84,0	-96,7	-114,5	-139,3	133,9	28,9	39,7	54,0	76,8	199,3	36,1
3. Aktivirane garancije	-2,7	-3,3	-3,7	-7,9	-29,7	-30,1	-39,1	28,8	4,0	4,5	7,1	4,1	19,7	2,3
4. Budžetske pozajmice	-30,0	-25,0	-38,2	-35,6	-55,4	-2,7	-3,3	13,2	2,4	1,1	0,5	2,7	6,8	0,7
III KONSOLIDOVANI BILANS	-141,0	-163,5	-245,2	-212,1	-258,1	-149,1	-57,1	52,3	3,7	30,1	21,4	-23,0	32,2	11,2

Izvor: Obračun QM-a na osnovu podataka MF

Prilog 2. Srbija: međugodišnje realno kretanje konsolidovanog bilansa sektora države, 2010-2019. (%)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		2018		2019		
										Q1-Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1-Q4	Q1
I UKUPNI PRIHODI	3,3	-8,9	-1,5	-4,6	0,6	-2,2	3,2	3,1	7,5	4,0	3,6	2,7	5,4	6,5	4,6	8,3
1. Tekući prihodi	3,5	-9,1	-1,5	-4,4	0,1	-2,6	3,3	3,3	7,4	4,1	3,3	2,4	5,1	5,7	4,3	8,3
Poreski prihodi	3,7	-8,8	-2,5	-4,1	1,0	-1,7	3,5	0,3	7,2	5,2	7,0	0,8	3,6	5,1	4,0	6,8
Porez na dohodak	6,3	-10,8	-3,9	-2,9	2,1	-12,2	-8,1	-1,2	4,5	5,1	5,3	-1,9	8,5	6,8	4,8	8,3
Porez na dobit	18,5	-27,0	-3,6	3,9	35,1	2,9	17,4	-15,0	26,9	35,0	19,5	-10,6	3,2	-2,7	-1,3	41,8
PDV	2,5	-10,2	-0,7	-4,0	0,0	-3,8	5,4	0,2	7,8	2,6	-0,9	3,3	7,4	-1,2	2,2	13,9
Akizice	0,7	11,6	4,2	0,6	-1,2	5,1	1,6	9,4	11,4	2,3	16,7	-6,2	-10,8	8,7	1,6	-11,4
Carine	1,8	-32,4	-14,9	-21,5	-14,0	-15,6	-6,5	5,9	8,1	5,8	5,5	5,9	7,3	12,0	7,8	6,0
Doprinosi	4,3	-7,0	-6,5	-3,9	1,9	2,6	3,1	-2,1	3,2	3,8	8,2	5,9	6,8	7,6	7,1	4,3
Ostali poreski prihodi	-2,3	-4,9	14,5	-15,2	-8,8	-5,2	29,2	8,9	5,1	4,4	2,0	3,6	1,1	13,5	5,2	13,8
Neporeski prihodi	2,6	-11,3	5,8	-6,1	-6,2	-8,7	1,5	27,9	9,3	-3,1	-16,3	17,3	16,9	9,4	6,5	19,9
II UKUPNI RASHODI	5,0	-4,8	-1,7	3,3	4,3	-0,3	5,2	-3,2	1,9	-1,7	5,6	3,7	9,5	4,9	5,8	6,8
1. Tekući rashodi	6,9	-3,3	-2,2	3,1	4,1	-2,7	2,9	-1,4	0,2	-1,2	2,7	1,1	5,5	2,6	3,8	6,7
Rashodi za zaposlene	10,9	-6,0	-5,9	0,4	2,0	-2,6	-3,1	-9,7	-1,4	-0,9	11,4	6,6	6,4	7,3	7,8	4,3
Kupovina roba i usluga	-5,7	-0,3	4,3	1,5	-6,6	6,2	-1,1	8,9	3,3	8,1	14,9	11,8	11,2	11,6	6,3	
Otplata kamata	-2,8	-5,7	-0,3	17,4	41,9	28,8	19,3	11,2	0,2	-10,6	-12,8	-14,5	-3,7	-21,8	-12,1	7,2
Subvencije	-13,3	19,0	40,6	7,4	29,1	-15,6	13,2	13,6	-17,3	-2,3	-6,6	6,7	2,3	-15,0	-5,1	26,4
Socijalni transferi	10,1	-26,0	13,9	5,8	-0,1	-2,1	-0,7	0,5	-0,1	-2,1	1,7	0,6	2,5	1,5	1,6	5,3
od čega: penzije ⁵⁾	9,5	2,2	-3,9	3,9	4,4	-2,3	-0,1	-4,8	-0,3	-2,2	2,8	2,7	2,1	6,2	3,4	6,6
Ostali tekući rashodi	14,9	6,7	-6,1	23,9	9,9	-8,4	42,6	-16,7	21,4	9,6	-10,1	10,6	26,8	5,5	10,7	21,4
2. Kapitalni rashodi ⁶⁾	-4,3	-6,7	-11,8	5,3	6,0	-38,2	12,7	16,8	20,3	-6,7	136,8	9,6	77,5	32,9	45,9	22,2
3. Aktivirane garancije	283,5	-2,2	-2,7	-3,3	-3,7	248,7	267,8	0,1	28,5	-28,5	-52,3	-23,4	4,7	-50,5	-32,9	-44,2
4. Budžetske pozajmice	13,3	-24,0	-30,0	-25,0	-38,2	44,2	52,2	-95,1	20,8	283,9	62,2	-61,0	-83,7	1,8	-49,3	195,0

Izvor: Obračun QM-a na osnovu podataka MF